

BÀI 24.

4.

“Đi Tìm Thời Gian Đã Mất.”

Dalat, thứ Hai 22/12/1975.

Nguyễn và tôi đi chậm bên nhau trên sân Cù. Ngọn đồi thật vắng, bốn bề gió lộng. Tôi nói bâng quơ:

“Mãn đến Dalat lần đầu trong một dịp nghỉ hè, lúc 15 tuổi. Mọi năm thì đi Nha Trang, nhưng không hiểu sao mùa hè đó, gia đình lại chọn Dalat làm nơi nghỉ mát.”

Nhìn tôi vẻ khác lạ, Nguyễn hỏi:

“Khi ấy Mãn yêu ai?”

Tôi bật kêu:

“Còn nhỏ quá, làm sao yêu được?”

Và ngạc nhiên:

“Nhưng tại sao Nguyễn lại đặt câu hỏi ấy?”

Nguyễn cười:

“Bởi Nguyễn chẳng thể nghĩ được điều cũng có lúc tâm hồn Mãn không bị bận rộn bởi tình yêu.”

Tôi la lớn:

“Như vậy Nguyễn làm. Mãn không chối rằng đã được nhiều người yêu, nhưng yêu trả lại là điều rất ít khi xảy đến.”

“Mãn nói thật?”

Tôi cả quyết:

“Thật.”

Đưa tay ngắt một chùm lá dị thể bên triền dốc, Nguyễn nói:

“Đây là hoa thạch thảo.”

Xong, chàng đọc khẽ bài thơ *l'Adieu* của Appolinaire:

*“J'ai cueilli ce brin de bruyère
L'automne est morte souviens-t'en
Nous ne nous verrons plus sur terre
Odeur du temps brin de bruyère
Et souviens-toi que je t'attends!”*

Tôi đọc tiếp:

*“Vĩnh biệt,
Ta ngắt đi một nhánh hoa thạch thảo
Em nhớ cho mùa thu đã chết rồi
Đôi chúng ta sẽ không còn gặp nhau nữa
trên mặt đất này
Hương thời gian ngắt mùi thạch thảo
Và em hãy nhớ rằng ta vẫn chờ em.”*

Cả hai cùng cười. Tôi giơ tay ra:

“Đưa đây, Mẫn cất lại cho Trân Sa.”

Nguyễn nhìn tôi, vẻ sùng sốt hiện ra trong mắt.

Tự dưng tôi nghe xấu hổ:

“Sao Nguyễn nhìn Mẫn như vậy?”

Nguyễn thú nhận:

“Trông Mẫn giống hệt một cô gái nhỏ thật dễ thương. Với Nguyễn lúc này, Mẫn là cô con gái 15 tuổi lên nghỉ hè Dalat lần đầu, một chắc.”

Tôi cười:

“Thì Nguyễn cứ nghĩ vậy đi!”

Chúng tôi lần bước trên con đường mòn. Xa xa, một cô gái Thượng đang cúi mình lượm những cành khô rơi rải. Cái gù đeo vai nhấp nhô ẩn hiện trong làn thông xanh ngắt. Nguyễn chột la:

“Nguyễn chỉ muốn nằm ngã ra với Mẫn trên nền cỏ mượt để ngắm trời chiều mây xám và thiếp đi trong niềm hạnh phúc ngắt ngậy hiện tại mà thôi.”

Tôi gật:

“Nguyễn nằm đi, Mẫn sẽ ngồi canh cho đầy giấc ngủ của Nguyễn.”

Nguyễn lắc đầu:

“Nguyễn thèm điều ấy lắm, nhưng nếu ngủ hóa ra là để phí thời gian bên Mẫn sao?”

Trong điệu nói cho thấy vẫn có nỗi buồn vương vất.

Buổi chiều sắp tàn trên ngọn đồi giá rét. Trông Nguyễn rất mệt, bước đi khập khiễng. Chàng kể:

“Tôi hôm qua chạy vội theo Mẫn, gân bị bong, đau quá.”

Tôi đề nghị:

“Hay mình ghé quán Huỳnh Ôn mua thuốc rượu đắp chân cho Nguyễn?”

Nguyễn khoa tay:

“Thôi, Mẫn. Về phố, đến quán Văn uống *café* lại hơn.”

Quán chẳng có ai ngoài cô thâu ngân đang ngồi bên quầy, mặt khuất đằng sau chiếc tủ nhỏ đựng thuốc lá. Nguyễn ái ngại:

“Lên đây, Mẫn khổ quá! Đi chơi với Nguyễn cứ phải lén lút. Điều này chẳng hợp chút nào với cá tính sôi nổi của Mẫn.”

Men *bière* thấm vào ruột đang khi mệt để làm nóng bừng đôi má. Tôi mỉm cười khi nghe Nguyễn nhắc lại một kỷ niệm cũ trong những ngày đầu mới gặp:

“Nguyễn đưa Mẫn đi vòng vòng kiếm quán *café* uống tiếp sau khi mình rời quán thịt cày trên đường Võ Tánh. Mẫn nói: ‘*Già đây là Dalat, tôi đã có thể đưa bạn về căn gác 500 đồng tôi thuê, pha café*

mời bạn!’ Nguyễn hỏi: ‘Còn ở Sài Gòn?’ Mẫn lắc đầu: ‘Không được! Làm đủ chín phương, phải để một phương lấy chồng bạn ạ! Ở nhà, tôi còn ba cô em gái. Phương lấy chồng, tôi trân trọng dành cho các em tôi chứ chẳng phải cho tôi’. Lúc ấy Nguyễn nghĩ: ‘Cô này hay quá, vừa có thể đi uống rượu để ăn thịt chó với mình, lại vừa mang những ý nghĩ toàn thiện như vậy.’

Tôi cười thành tiếng:

“Kỷ niệm Nguyễn kể lại thật đẹp. Mẫn thấy chao đảo. Hình như Mẫn bắt đầu say Nguyễn ạ.”

Nguyễn gật:

“Mẫn cứ việc say đi. Nếu cần, dựa vào ghế ngủ cho đến chừng nào tỉnh hẳn. Nguyễn cũng muốn say với Mẫn lắm, nhưng Nguyễn cần phải tỉnh để canh giấc ngủ cho Mẫn!”

Vừa vỗ nhẹ lên vai tôi, Nguyễn vừa hát khê:

“Ngày đó có em đi nhẹ vào đời
Và đem theo trăng sao đến với trời mây khói...”¹

Đột nhiên Nguyễn im bật, khuôn mặt sừng sốt. Theo hướng nhìn của Nguyễn, tôi thấy một người đàn ông lớn tuổi, vẻ rất nghiêm khắc, mặc áo choàng đen, đang đứng ngay ngoài quán. (Đó là người tôi đã thấy nơi cửa nhà Nguyễn hôm theo xe Cung lên Dalat, dạo tháng 11/1975).

Ông nói to, điệu rất uy quyền:

---

¹ NGÀY ĐÓ CHÚNG MÌNH (Nhạc & Lời: Phạm Duy), bản nhạc từ khi đi vào đời nhau, Nguyễn vẫn hay hát cho tôi nghe.

*/ Ngày đó có em đi nhẹ vào đời -
Và đem theo trăng sao đến với lời thơ nuối.
Ngày đó có anh mơ lại mộng ngời
Và se tơ kết tóc giam em vào lòng thôi
Ngày đôi ta ca vui tiếng hát với đường dài
Ngâm khê tiếng thơ khơi mạch sâu lời
Ngày đôi môi đôi môi đã quyết trói đời người
Ôi những cánh tay đan vòng tình ái...
Ngày đó có ta mơ được trọn đời
Tình vươn vai lên khơi tới chín trời mây khói
Ngày đó có say duyên vượt bể ngoài
Trùng dương ơi giữ kín cho lâu dài tình đôi

*/ Ngày đó có em ra khỏi đời rồi
Và đem theo trăng sao chết cuối trời u tối
Ngày đó có anh mê mãi tìm lời
Tìm trong đêm rách rưới cơn mơ nào lẻ loi
Ngày đôi ta chôn vui tiếng hát đã lạc loài
Chôn kín tiếng thơ rơi ngâm ngùi rơi
Ngày đôi môi thương môi đã xé nát nụ cười
Ôi những cánh tay ngỡ ngang tả tôi...
Ngày đó có bơ vơ lạc về trời
Tìm trên mây xa khơi có áo dài khăn cưới
Ngày đó có kêu lên gọi hồn người
Trùng dương ơi có xót xa cũng hoài mà thôi.

“Đi về!”

Tôi trâng mình đến không cử động nổi.

Nguyễn vẫn ngồi im, hướng mặt ra ngoài, giọng bình thản:

“Ba về trước đi, một lát con về sau.”

Ngập ngừng một thoáng, người cha quay gót.

Tôi chăm chú nhìn Nguyễn. Chàng bật cười:

“Vây là chấm dứt thời kỳ văn nghệ màu hồng! Mùa Noel ước mơ sụp đổ ngay từ lúc này. Mãn uống nữa?”

Tôi lắc đầu. Giọng Nguyễn nhỏ:

“Dalat dữ dằn độc ác quá. Nguyễn thật thương cho Mãn và Trân Sa.”

Tôi vẫn im lặng. Đôi mày Nguyễn hơi cau lại:

“Sao Mãn nhìn Nguyễn kỳ lạ vậy?”

Tôi đáp nhỏ:

“Nguyễn làm Mãn kinh ngạc. Nhiều lần, Mãn nghe Nguyễn nói về cha với thái độ rất kính trọng. Mới đây Mãn cũng cảm nhận được uy quyền dường nào trong hai chữ ‘Đi về!’ của ông. Vây mà, Nguyễn vẫn tỏ ra không thay đổi trước uy quyền ấy.”

Giọng Nguyễn buồn rầu:

“Từ khi yêu Mãn, Nguyễn cứ mơ đem hạnh phúc cho Mãn, nhưng trong những ngày Dalat, một chút xíu niềm vui, Nguyễn chẳng thể nào tạo nổi, nói gì hạnh phúc to tát?”

Trái tim tôi ngập tràn cảm kích:

“Với Mãn, tình yêu của Nguyễn là điều lớn lao hạnh phúc, Mãn chẳng mong ước gì hơn.”

Chúng tôi rời quán. Buổi chiều, trời nức nở như muốn mưa. Mây giăng thật thấp. Nguyễn nói:

“Thường, mùa này Nguyễn vẫn hay gọi là *mùa thu Paris*, nhưng bây giờ mình đang ở vào mùa đông nên phải gọi là *mùa đông Paris*.” (Trong con bối rối, chàng vẫn không mất đi tính nghịch đùa thơ trẻ).

Dalat lạnh, lại càng lạnh hơn sau khi đã từ giã Nguyễn nơi đầu phố chợ. Bóng tối lan tràn, các quán hàng dậy lên ánh sáng. Tôi đứng nhìn theo Nguyễn. Hai tay chàng dứt túi, đầu cúi về phía trước, cái dáng cao ngạo nổi bật. Ngay ngã ba Hòa Bình & Minh Mạng, Nguyễn dừng lại quay nhìn tôi thật lâu.

Bước đi qua nhiều con dốc hẹp, tóc dài rũ xuống lưng, hai vạt áo choàng phất phơ theo gió, cả thân hình tôi run rẩy theo khí trời quá lạnh. Hai bàn tay bầu sâu trong túi, một câu hát cứ quay đi quay lại mãi giữa cái đầu tôi:

“Hạnh phúc nào không tả tôi không đáng cay?”

*

* *

Lúc 7 giờ tối, tôi đi qua nhà Nguyễn. Cánh cửa lâu ba hé mở, Nguyễn bước ra ngoài hành lang.

Tôi rẽ ngoặt về hướng Minh Mạng. Có tiếng chân dồn dập đằng sau. Lại vẫn là Nguyễn. Chàng bắt kịp, nắm lấy tay tôi. Thế là cả hai cùng chạy trên con dốc Minh Mạng, quẹo vào Tầng Bạt Hồ, đến sau đuôi một chiếc xe đồ đang đậu, dừng lại. Nơi Nguyễn tỏa ra nét hốt hoảng ghê gớm. Hơi thở chàng đứt quãng. Trong bóng tối thê lương của con đường vắng, hai tay bầu chặt lên đôi vai tôi, tiếng Nguyễn vang khê:

“Cái áo *manteau* và dáng dấp Mãn nổi bật quá, ai cũng dễ dàng nhận biết.”

Chùng như áy náy vì sự yên lặng nơi tôi, Nguyễn nâng cằm tôi lên:

“Mãn buồn Nguyễn phải không?”

Tôi lắc đầu. Nguyễn than nhỏ:

“Nguyễn yêu khổ quá, lúc nào cũng lén lút thàng thốt! Nhớ lại hôm nào ở quán ông già, Mãn gợi cho Nguyễn cái ý định đi Dalat và một chuỗi hình ảnh tươi thắm của mùa Noel mơ ước. Nguyễn cứ ngỡ mùa Noel nào cũng hiền hòa thanh thản chứ!”

Gió đêm thật lạnh. Cả tôi và Nguyễn đều rất yêu cái không khí giá băng của Dalat; nhưng khi ấy chẳng ai còn đủ thì giờ và một chút bình thản để lắng nghe tiếng gió và chia cho nhau những cảm xúc.

Tôi đứng lặng yên trước Nguyễn.

Đột nhiên nghe Nguyễn nói nhanh:

“Bây giờ Nguyễn mới thấy rõ khuôn mặt của định mệnh. Sao nó héo hắt thương đau cùng tận!”

Giọng ngập ngừng hơn:

“Mãn nên về nhà cô Mỹ Vân ngủ lại, Nguyễn chẳng thể nắm được dự tính ngày mai của mình ra sao.”

Cái dáng cao gầy của Nguyễn in hằn trong bóng đêm đen đúa. Nguyễn lập lại:

“Mãn buồn Nguyễn phải không?”

Tôi cười:

“Mãn chỉ thấy tự ngậm ngùi. Ngậm ngùi cho Mãn hay cho Nguyễn cũng không biết. Nhưng đâu đó trong lòng, Mãn cảm nhận rằng, không bao giờ chúng ta có thể đạt được tới tụ điểm cuối cùng của một kết hợp lứa đôi như điều Nguyễn vẫn thường mơ trước kia.”

Nguyễn kêu lên:

“Thật sao Mãn?”

Tôi bình thản:

“Thật!”

[]